

VÆKST OG VIDEN. Vidensdelingen og interessen fra det omkringliggende samfund stiger markant, når viden flyder på tværs af fagområderne

Tænk på tværs af landegrænser og fag

AF LARS NØRBY JOHANSEN
 direktør, formand for DEA
 (Danmarks ErhvervsforskningsAkademi)
OG PETER HØJLAND
 direktør, formand for FBE
 (Forum for Business Education)

kommentar

De offentlige investeringer i forskning og uddannelse stiger. Det sker selvfølgelig i erkendelse af, at viden, forskning og uddannelse er helt centralt for den danske konkurrenceevne. Vi ser en stadig stigende strøm af forslag om, hvordan Danmark skal udvikle sin konkurrencesituation på vidensområdet. Vi er på vej op af skyttegravene efter lang tids krig om, hvor mange forsknings- og uddannelsesmidler, der skal afsættes. Vi er på vej ind i forsknings- og uddannelsespolitikken version 2.0, der i høj grad handler om to hovedområder.

Det ene område handler om, hvorfra den viden, vi skal bygge vores vækst og konkurrenceevne på, skal komme fra. Det andet område handler om, hvordan den viden, der frembringes, skal deles med størst mulig nytte for det omkringliggende samfund. Det vil helt berettiget afkræve vores vidensinstitutioner svar på, hvad de mange midler er gået til og hvordan de har bidraget til at skabe dygtige kandidater og vækst og udvikling til gavn for det danske samfund.

I forhold til det første område er det befriende at konstatere, at vigtige emner som hvordan vi skal tiltrække internationale topforskere, undervisere og studerende, indtager en central plads på den forsknings- og uddannelsespolitiske dagsorden. Dertil kommer, at statsministeren fornylig lancerede visionen om et indre europæisk marked for viden. Et indre marked for viden, hvor idéer, studerende, undervisere og forskere kan bevæge sig frit over grænserne. Et indre marked hvor udvekslingsprogrammer for studerende, forskere og undervisere skal styrkes, og hvor gensidige anerkendelse af kvalifikationer for studerende, forskere og undervisere skal forbedres.

Det er rigtigt gode initiativer. Men vi skal ikke nøjes med et »Indre marked for viden«, vi skal også have et »Ydre marked for viden«.

Her er det positivt, at Danmark netop har etableret tre vidensambassader i San Francisco, München og Shanghai, der er aktive i forbindelse med at lave uddannelses- og forskningsaftaler – og som har fået en rigtig god start. De viser værdien af at være til stede fysisk, fortælle om at arbejde og studere i Danmark og formalisere forsknings- og uddannelsesaftaler med andre lande. Derudover har Danmark officiel repræsentation i langt over 100 lande, og spørgsmålet er, hvornår disse repræsentationer kommer til at bidrage mere aktivt i forhold til denne vigtige dagsorden?

Mens et aspekt handler om, at vi skal være bedre til at hente viden hjem til Danmark – handler et andet om, hvordan vi deler den. Vi står i virkelighedens verden overfor en lang række mindst ligeså alvorlige og meget jordnære udfordringer, der handler om, at vi simpelthen ikke ved nok om, hvordan vi bringer viden i spil i forhold til dansk erhvervsliv. Hvordan skaber vi det forjættede samarbejde mellem universiteter og erhvervsliv? Hvordan skaber vi gnisten, der får viden til at flyde frit mellem forskere og undervisere og de mange innovative mennesker i dansk erhvervsliv? Det er store udfordringer, men de kan løses.

En af måderne er at tænke langt mere på tværs i uddannelserne og forskningen, end vi gør i dag. Filosofen Karl Popper har engang sagt »We are not students of some subject matter, but students of problems. And problems may cut right across the borders of any subject matter or discipline.«

Det postulat er blevet undersøgt i en helt ny analyse, som DEA og FBE har udgivet.

Resultaterne fortæller, at vidensdelingen og interessen fra det omkringliggende samfund stiger markant, når viden flyder på tværs af fagområderne – det gælder særligt i de tilfælde, hvor fjernt beslægtede fagområder som eksempelvis naturvidenskab og humaniora samarbejder. **De mest tværdisciplinære miljøer tiltrækker i gennemsnit 430.000 kr. pr. forskningsårsværk mod i gennemsnit 274.000 kr. pr. forskningsårsværk i monodisciplinære miljøer.**

Tallene taler sit klare sprog, og vi kan kun opfordre til, at der fra politisk side sættes langt mere aktivt ind på dette område.

Mere samarbejde på tværs kræver også større respekt for forskellighed. Respekt for at alle videnskaber har noget værdifuldt at bidrage med. Respekt for at de forskellige discipliner har forskellige perspektiver og tilgange. Respekt for at Danmark står overfor en lang række udfordringer, som kun kan løses, hvis forskning og uddannelse ikke blot har dybde, men også bredde.